

Важни промени в нормативната уредба за средното образование от началото на новата учебна година

Подписан Колективен трудов договор за системата на средното образование на 26.06.2014 г.

- 1. В брой 71 от 26.8.2014 г. на Държавен вестник е публикувана *Наредба за изменение на Наредба № 1 от 2010 г. за работните заплати на персонала в звената от системата на народната просвета (обн., ДВ, бр. 4 от 2010 г.; изм., бр. 14 от 2013 г.)*. С измененията в Наредба № 1 се изпълняват постигнатите договорености в новия Колективен трудов договор за системата на народната просвета, подписан на 26.06.2014 г., за повишаване на минималните основни работни заплати на учителите от 01.09.2014 г. (чл. 28, ал. 1 от КТД). Минималната учителска заплата става 530 лв., за старшите учители и възпитатели – 555 лв., за главните учители и възпитатели – 590 лв., за помощник-директорите – 630 лв. и за директорите – 680 лв. Директорите на училищата, детските градини и обслужващите звена следва да предприемат действия по привеждане на работните заплати на учителите в съответствие с новите минимални стойности, като подпишат допълнителни споразумения към трудовите им договори. Средствата за увеличението на минималните заплати са осигурени с новите единни разходни стандарти, увеличени средно с 0,8% и приети с *Решение № 533 от 22 юли 2014 г. на Министерски съвет*.**
- 2. В брой 61 от 25.7.2014 г. на Държавен вестник е публикувано и *ПМС № 212 от 22 юли 2014 г. за одобряване на средства от резерва по чл. 1, ал. 2, раздел II, т. 4.1.2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2014 г.* Одобрените допълнителни разходи/трансфери са в размер на 4 006 067 лв. и са разпределени по бюджетите на общините и на съответните министерства. Средствата се предоставят за въвеждане и изпълнение на мерки от директорите на общински и държавни училища и детски градини за повишаване на учителските заплати в съответствие с измененията в *Наредба № 1 от 2010 г. за работните заплати на персонала в звената от системата на народната просвета*. Конкретното разпределение на средствата по общини е посочено в приложение към постановлението.**
- 3. В брой 63 от 01.8.2014 г. на Държавен вестник е публикувана *Наредба за изменение на Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за***

преподавателска работа и реда за определяне на числеността на персонала в системата на народната просвета (обн., ДВ, бр. 27 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 4 от 2010 г. и бр. 17 от 2012 г.). С промяната в Наредба № 3 се постига по-справедливо нормиране и оценяване на учителския труд на учителите по история, география и предметите от философския цикъл. Намаляването на норматива на тези учители от 720 на 684 часа годишно, ще даде възможност за откриването на близо 250 нови учителски места. И това нормативно изменение е в резултат на постигната договореност в новия КТД – чл. 8, ал. 4. Новите нормативи на учителите по история, география и философия влизат в сила от началото на новата учебна година.

4. **В брой 33 от 11.4.2014 г. на Държавен вестник** е публикувано **ПМС № 77 от 4 април 2014 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за физическото възпитание и спорта** (обн., ДВ, бр. 64 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 89 от 2005 г., бр. 54 от 2006 г., бр. 100 от 2008 г., бр. 79 от 2009 г., бр. 3 от 2011 г. и бр. 84 от 2012 г.). С § 17 на постановлението е изменен чл. 29 на ППЗФВС, като се създава нова ал. 2: *„Организирането и провеждането на учебния час, определен за провеждане на спортни дейности и на открито в училищата, се осъществява от лица със завършено висше образование и с придобита професионална квалификация „учител по физическо възпитание“ и/или „треньор“ по съответния вид спорт“.* Тази промяна бе иницирана от Министерството на младежта и спорта и предизвика сериозно напрежение сред учителската общност. Съобразявайки, че въвеждането ѝ в действие ще породя редица проблеми с негативни последици както от организационен, така и от финансов характер, след остра реакция от страна на Синдиката на българските учители, от МОН предприеха действия за изменение на нормативната уредба. В резултат на това Министерски съвет спешно прие **Постановление № 262 от 29 август 2014 г. за допълнение на Правилника за прилагане на Закона за народната просвета** (обн., ДВ, бр. 68 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 19 от 2000 г., бр. 53 от 2001 г., бр. 7 и 68 от 2002 г., бр. 19 и 33 от 2003 г.; попр., бр. 48 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 65 и 99 от 2003 г., бр. 15 от 2004 г., бр. 7, 51, 87 и 94 от 2009 г., бр. 43 от 2010 г., бр. 58 от 2011 г., бр. 98 от 2013 г. и бр. 43 от 2014 г.), публикувано **в брой 74 от 05.9.2014 г. на Държавен вестник**. С това постановление се променя ППЗНП, като в чл. 94 се създава ал. 3: *„Всяка учебна седмица, освен задължителните учебни часове по ал. 1, включва и по един учебен час по учебния предмет „Физическо възпитание и спорт“, който се използва за организиране и*

провеждане на спортни дейности и на открито. Този час се включва в седмичното разписание на учебните занятия извън броя на задължителните учебни часове.“ В Правилника за прилагане на Закона за физическото възпитание и спорта, в чл. 29, ал. 2 накрая се поставя запетая и се добавя *„като в класовете от началния етап на основното образование може да се осъществява и от началния учител“*. По този начин се регламентира правото на началните учители да преподават не само часовете от задължителната подготовка по „физическо възпитание и спорт“, но и допълнителния – трети час за спортни дейности на открито.

5. **В брой 54 от 01.7.2014 г. на Държавен вестник** е публикувана ***Наредба № 10 от 19 юни 2014 г. на Министерство на здравеопазването за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания***. С издаването на тази наредба се изпълни едно от исканията на Синдиката на българските учители, включвано в няколко поредни колективни трудови договори, а именно: Синдикати, Работодатели и Министерство да отстояват заедно пред Министерство на здравеопазването искането за промяна на Наредба № 24, така че тя да отговаря на реалните условия в българските училища. Същественото в новата Наредба № 10, е че отпада класифицирането на учебните предмети по „степен на трудност“. Основното изискване към дневното разписание на часовете е записано в чл. 3, ал 2: *„учебните предмети се подреждат в последователност, осигуряваща оптимална работоспособност“*. С ал. 3 на същия чл. 3 се определя, че в рамките на учебния ден се осигурява минимум един час от културно-образователните области „Изкуства“, „Бит и технологии“ или „Физическо възпитание и спорт“. С чл. 4 се запазва изискването за продължителност на учебния ден – съответно 5 учебни часа за I – IV клас, 6 учебни часа за V – VIII кл. и 7 учебни часа за IX – XII кл. Изключение и извън броя на задължителните учебни часове са часът на класа и часът по „Физическо възпитание и спорт“ който се използва за организиране на спортни дейности и на открито. Нови са и разпоредбите на чл. 6, които регулират учебното време при целодневна организация на учебния ден, а именно - разпределението на задължителните часове и на тези за самоподготовка при двата варианта на целодневна организация, както и при средишните училища. Както и до сега седмичните учебни разписания се изработват от комисия, определена със заповед на директора, в която задължително се включва и медицинския специалист от здравния кабинет в училището. Важен елемент е и това, че в новата наредба е опростена процедурата за оценка и заверка от Регионалната здравна инспекция. Новоиздадената

Наредба № 10 за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания е в значително по-голяма степен подходяща за прилагане от досега действащата наредба и отговаря на разнообразните и специфични условия в отделните учебни звена. С нейното въвеждане се облекчава изработването на седмичното разписание на учебните часове и се създават възможности за по-пълноценно планиране и осъществяване на учебно-възпитателния процес. Наредбата влиза в сила от 01.09.2014 г. и отменя Наредба № 24 от 05.09.2006 г. (ДВ, бр.78, 2006 г.).

6. **В брой 61 от 25.7.2014 г. на Държавен вестник е публикувано *ПМС № 205 от 18 юли 2014 г. за одобряване на допълнителни трансфери за 2014 г. за финансово осигуряване на дейности по национални програми за развитие на средното образование за 2014 г., одобрени с Решение № 221 на Министерски съвет от 2014 г.*** Осигурени са допълнителни 2 171 531 лв. за финансово осигуряване на дейности по националните програми, за сметка на намаляване на разходи по бюджетни програми на МОН, свързани с политиките за учене през целия живот (409 727 лв.) и за училищно образование (1 761 804 лв.). Допълнителните трансфери се предоставят по бюджетите на общините от централния бюджет под формата на обща субсидия за делегираните от държавата дейности. Конкретното разпределение на допълнителните средства по общини е дадено в приложение към постановлението.
7. **В брой 61 от 25.7.2014 г. на Държавен вестник е публикувано и *ПМС № 208 от 18 юли 2014 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за компенсирани част от разходите за транспорт на педагогическия персонал за 2014 г.*** С постановлението са одобрени допълнителни разходи/трансфери в размер на 12 499 956 лв. за възстановяване на част от извършените разходи за транспорт на педагогическия персонал. Средствата са разпределени по бюджетите на общините и на съответните министерства, към които има училища, финансирани чрез тях. Конкретното разпределение на средствата по общини е посочено в приложение към постановлението. Възстановяването на разходите, направени при пътуване на педагогическия персонал, се извършва при условията и по реда на *Наредба № 1 от 23 май 2014 г. за условията и реда за възстановяване на част от транспортните разходи на педагогическия персонал в детските градини, училищата и обслужващите звена (обн., ДВ., бр.46 от 3 юни 2014 г.)*.

8. *Постановление № 234 от 31 юли 2014 г. на Министерски съвет (обн., ДВ, бр. 66 от 8.8.2014 г.)*, с което се одобряват допълнителни разходи в размер на 2 000 000 лв. за ремонтни дейности в държавни и общински училища, бе отменено с *ПМС № 249 от 14.8.2014 г. (обн., ДВ, бр. 69 от 19.8.2014 г.)*. **На заседанието си от 10 септември 2014 г. Правителството одобри допълнителни разходи в размер на 10 392 879 лв.** по бюджетите на министерствата на образованието и науката, на земеделието и храните и на културата за финансиране за ремонтни дейности на училищни сгради и на бази за учебно-практическо обучение. Средствата се осигуряват от Националната програма „Модернизация на материалната база в училище”. С тях ще се ремонтират учебни работилници, лаборатории и други бази за практическо обучение. Ще се извършват дейности по енергийна ефективност, ремонт на учебни стаи, стаи в общежития, покриви, отоплителни и ВиК-системи, санитарни възли и коридори. Дейностите ще се изпълняват в държавните училища, финансирани от трите министерства. Предстои публикуване на постановлението в Държавен вестник.

Пламен Иванов, Иван Кънчев

Главни експерти в Централата на СБУ